HeusdenTransparant

Regio Hart van Brabant
t.a.v
Lid RAC dhr R. Broos
Lid AB mw W. van Hees
Leden Dagelijks en Algemeen Bestuur
Leden Bestuurscsie Jeugd HvB

BEHANDELD DOOR
Antoine Aarts
ONDERWERP
Democratische toegang en regionale radenavond
BRIEFNUMMER
HT2026130
DATUM
28-08-2026

Gemeente Heusden
Wethouder Sociaal Domein
d.t.v. Griffie Heusden

Geachte dames en heren,

Aanleiding

Als raadslid probeer ik mijn o.a. kaderstellende en controlerende taak ook ten aanzien van Regio Hart van Brabant daadwerkelijk te kunnen uitoefenen. Juist bij regionale onderwerpen – zoals jeugdhulp – worden grote, complexe en financieel omvangrijke vraagstukken gezamenlijk opgepakt. Dat is een belangrijke reden voor samenwerking in een gemeenschappelijke regeling. Die schaalvoordelen mogen er naar mijn mening echter niet toe leiden dat de democratische toegang van een individueel raadslid diffuser of afhankelijker wordt van lokale procedurele verschillen.

Bij de voorbereiding op de regionale radenavond is mij niet duidelijk geworden welke uniforme procedure geldt wanneer een individueel raadslid vooraf een onderwerp, vraag of stelling wil laten bespreken. De lokale reglementen van orde verschillen aanzienlijk. Daardoor kan voor raadsleden van elf gemeenten feitelijk een verschillende toegangsdrempel ontstaan tot één en dezelfde regionale bijeenkomst.

Juridisch-bestuurlijk uitgangspunt

De Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr) verlangt dat de regeling waarborgen bevat voor verantwoording en informatieverstrekking aan de deelnemende raden. Artikel 16 Wgr ziet onder meer op de informatie- en verantwoordingsrelatie tussen het door de raad aangewezen AB-lid en die raad; artikel 17 Wgr verplicht de regeling bepalingen te bevatten over de wijze waarop het bestuur van de GR de door één of meer raadsleden gevraagde inlichtingen verstrekt. De wetswijziging die per 1 juli 2022 in werking trad had expliciet tot doel de democratische legitimatie van gemeenschappelijke regelingen te versterken.

De Gemeenschappelijke regeling Regio Hart van Brabant 2024 werkt dit nader uit. Artikel 16 bepaalt dat het algemeen bestuur gevraagd en ongevraagd de voor beoordeling van beleid benodigde inlichtingen verstrekt en voorziet in radenbijeenkomsten. Artikel 17 bepaalt dat het Heusdense AB-lid alle inlichtingen verstrekt die de gemeenteraad of één of meer leden daarvan

POSTADRES: NORBERTUSPLEIN 2
5251 EE VLIJMEN
TEL.: 06 53551703
EMAIL INFO@HEUSDENTRANSPARANT.NL
WEBSITE WWW.HEUSDENTRANSPARANT.NL

verlangen, behoudens strijd met het openbaar belang. Artikel 22 geeft de RAC juist een rol bij informatievoorziening en de invulling van radenbijeenkomsten.

Mijn uitgangspunt is daarom dat regionale samenwerking een vorm van verlengd lokaal bestuur is: de uitvoering kan regionaal worden georganiseerd, maar de democratische verantwoordelijkheid van de lokale raad en het individuele raadslid verdwijnt daarmee niet. De regionale structuur moet die controle mogelijk maken en niet onbedoeld bemoeilijken.

Een praktisch probleem: elf lokale procedures

Een vergelijking van de openbaar beschikbare lokale reglementen laat zien dat gemeenten verschillende termijnen, instrumenten en routes hanteren. Onderstaande tabel is nadrukkelijk bedoeld als bestuurlijke vergelijking: een oproepingstermijn, een initiatiefvoorstel, een actuele vragenronde en een agenderingsverzoek zijn juridisch niet hetzelfde instrument. Juist dát onderstreept echter het probleem wanneer voor een regionale radenavond geen eenduidige regionale procedure bestaat.

Gemeente	Relevante lokale procedure / verschil
Heusden	Oproep raad minimaal 7 dagen; informatievergadering kent een eigen oproeptermijn. Bij vaststelling van de agenda kan een lid wijzigingen voorstellen.
Tilburg	Meerdere individuele instrumenten, waaronder schriftelijke/informatieve vragen, actuele moties en initiatiefvoorstellen; agendering loopt per instrument verschillend.
Waalwijk	Raad stelt de agenda vast; actuele vragen kunnen zeer kort voor de vergadering worden aangemeld.
Dongen	Oproeping en behandeling via eigen raad/presidium; initiatiefinstrument kent een eigen behandelroute.
Oisterwijk	Agendacommissie speelt een centrale rol bij agenderingsverzoeken; aanvullende agenda kan kort voor de vergadering worden vastgesteld.
Goirle	Agendacommissie bepaalt mede de onderwerpen voor raad, commissies en thematische bijeenkomsten.
Gilze en Rijen	Eigen route via presidium/agendering; voor bepaalde stukken geldt een afzonderlijke indieningssystematiek.

POSTADRES: NORBERTUSPLEIN 2
5251 EE VLIJMEN
TEL.: 06 53551703
EMAIL INFO@HEUSDENTRANSPARANT.NL
WEBSITE WWW.HEUSDENTRANSPARANT.NL

Hilvarenbeek	Aanvullende agenda mogelijk; voor initiatiefvoorstellen geldt een afzonderlijke termijn.
Baarle-Nassau	Raadslid kan bij agendavaststelling voorstellen doen tot toevoegen of afvoeren van onderwerpen.
Alphen-Chaam	Raadslid kan bij agendavaststelling onderwerpen toevoegen; initiatiefvoorstel kent een afzonderlijke termijn.
Loon op Zand	Eigen agendacommissie en beeld-/oordeelsvormende structuur; procedure verschilt van die van andere deelnemers.

Wanneer Hart van Brabant voor de regionale radenavond eenvoudig zou verwijzen naar de lokale procedure van iedere gemeente, kan dus een merkwaardige situatie ontstaan: elf raadsleden die aan dezelfde regionale bijeenkomst deelnemen, kunnen afhankelijk van hun gemeente met verschillende termijnen, poortwachters en instrumenten worden geconfronteerd.

Vragen aan de Regionale Adviescommissie

1. Welke formeel vastgestelde procedure geldt voor een individueel raadslid dat voorafgaand aan een radenbijeenkomst van Regio Hart van Brabant een onderwerp, vraag of stelling ter bespreking wil aandragen?

2. Is daarvoor een uniforme regionale indieningstermijn vastgesteld? Zo ja: waar is die gepubliceerd, door welk orgaan is zij vastgesteld en op welke grondslag?

3. Indien geen uniforme procedure bestaat: hoe waarborgt de RAC dan dat ieder raadslid van de elf deelnemende gemeenten een gelijkwaardige mogelijkheid heeft om onderwerpen en vragen voor een regionale radenavond in te brengen?

4. Welke rol heeft de eigen griffie, het regiobureau en het RAC-lid bij zo'n verzoek? Is hun rol faciliterend of kan één van deze schakels een verzoek inhoudelijk of procedureel tegenhouden?

5. Worden vooraf ingediende vragen en stellingen aan alle deelnemende raadsleden beschikbaar gesteld? Zo nee, op basis van welke afweging wordt bepaald wie ze ontvangt?

6. Is de RAC bereid een eenvoudige, uniforme en openbaar vindbare procedure voor radenavonden voor te stellen, inclusief indieningswijze, redelijke termijn, verspreiding en wijze van beantwoording?

Vragen aan het Algemeen Bestuur

1. Kan het AB bevestigen dat het recht van één of meer raadsleden om inlichtingen te verlangen niet afhankelijk is van instemming van een lokale agendacommissie, presidium, RAC-lid of raadsmeerderheid, behoudens de wettelijke grenzen zoals het openbaar belang?

2. Hoe onderscheidt het AB een formeel informatieverzoek op grond van de GR/Wgr van een verzoek om een onderwerp tijdens een regionale radenavond te bespreken?

3. Welke reactietermijn en procedure hanteert het AB voor schriftelijke verzoeken om inlichtingen van individuele raadsleden wanneer de GR zelf geen concrete termijn noemt?

POSTADRES: NORBERTUSPLEIN 2
5251 EE VLIJMEN
TEL.: 06 53551703
EMAIL INFO@HEUSDENTRANSPARANT.NL
WEBSITE WWW.HEUSDENTRANSPARANT.NL

4. Hoe wordt voorkomen dat lokale procedureverschillen ertoe leiden dat het ene raadslid materieel meer toegang tot regionale bestuurders en informatie heeft dan het andere?

5. Acht het AB het, gelet op het karakter van verlengd lokaal bestuur, wenselijk dat voor regionale radenavonden één transparante procedure geldt die voor alle elf raden gelijk is?

Vragen aan het Dagelijks Bestuur

1. Welke procedure hanteert het regiobureau momenteel feitelijk wanneer vooraf vragen of agenderingsverzoeken van individuele raadsleden voor een radenavond binnenkomen?

2. Waar is deze procedure vastgelegd en hoe worden griffies en raadsleden daarover geïnformeerd?

3. Wie beslist uiteindelijk of een vooraf ingediende vraag of onderwerp wordt opgenomen, verspreid of tijdens de radenavond wordt behandeld?

4. Is het DB bereid de feitelijke werkwijze te laten toetsen aan de informatie- en verantwoordingsbepalingen van de Wgr en de eigen GR, en zo nodig samen met de RAC te komen tot één uniforme procedure?

Specifiek voor Heusden

Voor Heusden is René Broos het aangewezen lid van de Regionale Adviescommissie. Burgemeester Willemijn van Hees is het Heusdense lid van het Algemeen Bestuur. Voor de goede orde: volgens de actuele openbare bestuurderslijst van Regio Hart van Brabant heeft Heusden op dit moment géén lid in het Dagelijks Bestuur; het DB bestaat uit drie leden uit het AB. Wethouder Annemiek Kuijsten vertegenwoordigt Heusden wel in de Bestuurscommissie Jeugd.

Ik verzoek René daarom dit punt vanuit de RAC-rol mee te nemen bij de advisering over informatievoorziening en radenbijeenkomsten, en Willemijn vanuit de AB-rol om duidelijkheid te vragen over de formele informatie- en verantwoordingsroute. Aan het DB vraag ik om de feitelijke uitvoeringsprocedure van het regiobureau inzichtelijk te maken.

Gewenste uitkomst

Mijn doel is niet om voor regionale radenavonden een zware nieuwe bureaucratische procedure op te tuigen. Juist het tegenovergestelde: één eenvoudige en voor alle elf gemeenten gelijke werkwijze, waarin duidelijk is (1) hoe een individueel raadslid een vraag of onderwerp aandraagt, (2) welke termijn redelijkerwijs geldt, (3) wie over plaatsing of bespreking beslist, (4) hoe de vragen onder de deelnemende raden worden verspreid en (5) hoe en door wie zij worden beantwoord.

Dat lijkt mij niet alleen praktisch wenselijk, maar ook passend bij het doel van de Wgr: regionale samenwerking moet de gezamenlijke bestuurskracht vergroten zonder dat daarbij de democratische controle door de afzonderlijke raden verzwakt.

Met vriendelijke groet,

Antoine Aarts
Raadslid gemeente Heusden

POSTADRES: NORBERTUSPLEIN 2
5251 EE VLIJMEN
TEL.: 06 53551703
EMAIL INFO@HEUSDENTRANSPARANT.NL
WEBSITE WWW.HEUSDENTRANSPARANT.NL

Bronnen en juridische basis

• Wet gemeenschappelijke regelingen, in het bijzonder artikelen 16 en 17 – wetten.overheid.nl/BWBR0003740/

• Wet van 15 december 2021 tot versterking van de democratische legitimatie van gemeenschappelijke regelingen – BWBR0046214.

• Gemeenschappelijke regeling Regio Hart van Brabant 2024, in het bijzonder artikelen 16, 17, 18, 20 en 22 – CVDR721591.

• Regio Hart van Brabant, openbare bestuurderslijst en Regionale Adviescommissie.

• RAC-overdrachtsdocument 2.0 (2026): positionering RAC, informatiepositie gemeenteraden en invulling radenbijeenkomsten.

• Actuele openbare reglementen van orde / vergaderregelingen van de elf deelnemende gemeenten; de tabel is een functionele vergelijking en geen gelijkstelling van verschillende lokale instrumenten.

POSTADRES: NORBERTUSPLEIN 2
5251 EE VLIJMEN
TEL.: 06 53551703
EMAIL INFO@HEUSDENTRANSPARANT.NL
WEBSITE WWW.HEUSDENTRANSPARANT.NL